

Etablering av Svensk arbetsgrupp för utökat DSO-TSO-samarbete

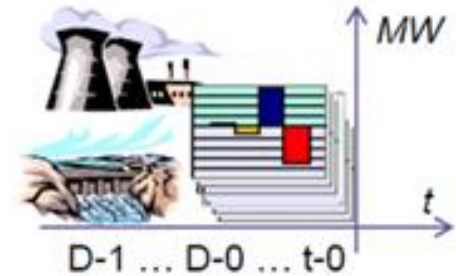
Key impacts

*Intermittent generation
(wind, solar power)
with low predictability*

*Massive growth of
cross-border trade
and transits*

*Generation allocation
close to real-time and
continuously changing*

Presenterat av Mikael Håkansson & Christer Norlander
Driftrådsmöte, Sundbyberg 2016-09-20

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

-Klipp från brev "Till Driftrådsmöte 31 maj -16.

... "SvK vill inrätta en svensk plattform i form av en arbetsgrupp bestående av SvK och de svenska regionnätsföretagen för att diskutera de utmaningar som vi gemensamt står inför"....

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

-Deltagande och mandat för gruppen samt avgränsningar skall beslutas.

I gruppen ingår i nuläget :

-SvK (Per Wikström, Christer Norlander)

-Vattenfall (Gunnar Erixon, Ulf Larsson)

-Ellevio (Mats Esteen)

-Skellefteå Kraft (Peter Nyström)

-E.ON (Mikael Håkansson) Convenor (Sammankallande)

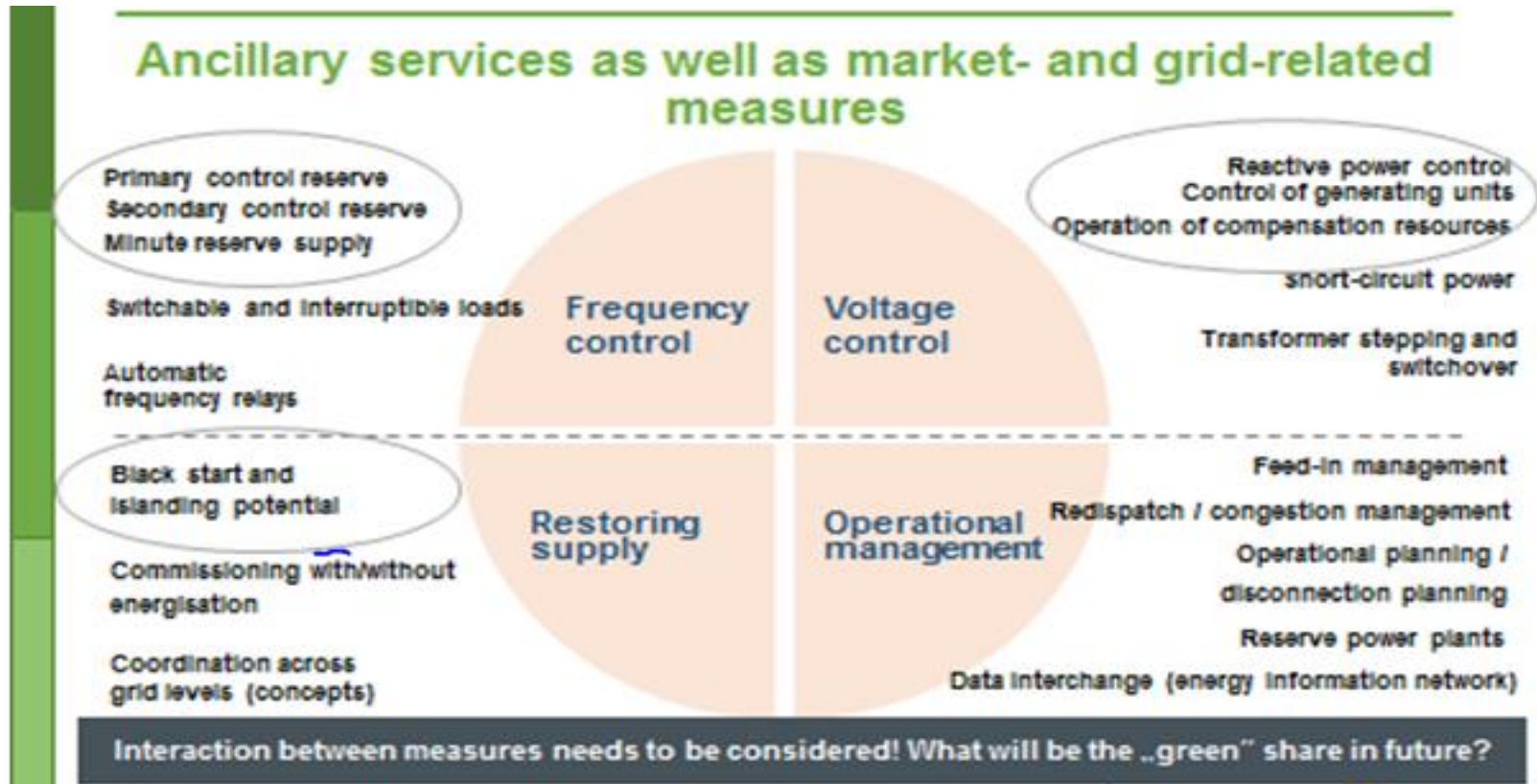
Kommande möten, 12:e Oktober (Sundbyberg) och 5 December (Malmö)

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Arbetsidé:

-Skapa och arbeta utifrån en bild av nuläget och de framtida utmaningarna som omställningen av kraftsystemet innebär.

Inom följande områden

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Arbetsprocess:

- Specificera gränser för och skillnader i ansvar för TSO, resp DSO för att tydliggöra och förstå delproblemområden.*
- Ta fram bruttolista för problem- och frågeställningar samt identifiera gemensamma samarbetsområden.*
- Prioritera och jobba med konkreta uppdrag, adresserat som utredningsgrupp eller i egen regi.*
- Eftersom det inte föreligger "motsatsförhållanden" så bör arbetet inriktas på att konkretisera, specificera och skärpa tillämpningar/formuleringar för att underlätta för alla parter.*
- Jobba utifrån praktiska tillämpningar ,men med målet att möta samma resultat och syfte som Network Codes och Guide Lines beskriver.*

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Övergripande problemområden i samband med energiomställning:

Produktionstillgänglighet och planerbarhet pga väderberoendet och andra osäkerhetsfaktorer.

Riskvärderingsmetoder och störningstålighet, inertia, reglerförmåga, felfall

Systemtjänster, efterlevnad.

Adressering:

TSO's ansvar:

Effektbalans, reglerstyrka, balansansvar, reglermarknad, och andra effektregeringsåtgärder.

Egen reaktivbalans.

DSO's ansvar:

Systemtjänster , egen reaktivbalans, spänningshållning, Q-nollutbyte, Q-bank, kundavtal.

Nätkapacitet för avtalad tillgänglighet mot nätkund såsom, exv till produktionsreserver inom

DSO-nät, GT etc.

TSO-DSO gemensamma områden:

Nätdatasamarbete, planeringsmodeller, rutiner, driftdatautbyten, principer, policys,

tekniska riktlinjer mm.

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Koppling till Nätkoderna, SO GL

Avbrottsplanering, onormala driftläggningar: (OPS)

-Att vara överens om riskvärderingsmetoder/principer, n-1, skapa kriterier/mallar för vad som är OK/driftsäkert?

Säkerställa god kvalitet och överensstämmelse gällande driftdata, mätvärden, nätdata, estimat etc

Mål: För att alla driftplanerare skall göra bedömning på samma grund.

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Koppling till Nätkoderna, SO GL

Operativ Drift: (OS)

-Att tydligt vara överens om spänningshållning/reaktivbalansen exv genom nollutbyte, ”omvänd Q-reglering”, ”straffkostnad” för överskridande mm.

-Att skapa enkla ändamålsenliga abonnemangsprinciper för att undvika onödig administration och skapa rättvis kostnadsfördelning.

Mål: Skapa incitament att förenkla beslut att exv bygga bort problem om tydliga kostnadsjämförelser finns.

Arbetsgrupp för utökat DSO-TSO samarbete.

Koppling till Nätkoderna, SO GL

Extrema störningar: (ER)

-Att tydligt vara överens om avsikter och bedömningskriterier vid allvarliga händelser, exv för dödnätsstart, ö-drift, vem tar systemansvar, risktagande mm.

-Säkerställa hanteringen och funktion vid elbrist, att MFK/Styrel-planer samt AFK-utrustning verkligen har förutsättningar att fungera på avsett sätt,

Mål: Skapa tydlighet i ansvar i samband med svåra händelser, Myndighet/Samhälle, TSO-DSO.